

Eiropas Sociālā fonda Plus projekts Nr. 4.2.2.3/1/24/I/001
"Pedagogu profesionālā atbalsta sistēmas izveide"

Pašreizējā tautas lietišķās mākslas attīstības situācija Latgalē

2026

- **Tautas māksla** – 20. gs. sākumā skaitījās neprofesionāļu māksla, kaut gan vēsturiski tā bija veidojusies kā profesionāļu un neprofesionāļu kopīgs lolojums uz tradīcijas bāzes.

Mūsdienās ar terminu **tautas māksla** saprotam indivīdu un dažādu interešu, sociālo un etnisko grupu līdzdalību nacionālās kultūras procesu veidošanā ar mērķi izzināt, uzturēt un saglabāt esošās un radīt jaunas kultūras vērtības. Mūsdienās tautas māksla veidojas amatiermākslas kustības, tautas tradīciju un profesionālās mākslas mijiedarbībā.

Topošā LNKC TLM konsultatīvās padomes izstrādātā nozares stratēģija.
Plānots publiskot 2026.gada I pusē

Tautas lietišķā māksla ir tautas lietišķi mākslinieciskā jaunrade, kurā kultūras vērtības rada tauta, lai saglabātu vēsturisko atmiņu un nacionālo pašapziņu. TLM ir senas tradīcijas, tā atspoguļo tautas dzīvesveidu, kultūru, pasaules uztveri un noteiktā laika estētiskos ideālus, tā ir konstruktīvi dekoratīva, tās priekšmeti ir saimniecībā lietojami un ar estētisku vērtību.

Topošā LNKC TLM konsultatīvās padomes izstrādātā nozares stratēģija.

Plānots publiskot 2026.gada I pusē

Mūsdienās tautas lietišķo mākslu nosacīti var dalīt divās grupās:

- 1) tradicionālajā lietišķajā mākslā**, kas balstās uz daudzu paaudžu laikā izveidotām un praktizētām priekšmetu darināšanas un rotāšanas tradīcijām,
- 2) mūsdienu lietišķajā mākslā**, kas vairāk ir laikmetīgo modes tendenču ietekmēta.

Topošā LNKC TLM konsultatīvās padomes izstrādātā nozares stratēģija.

Plānots publiskot 2026.gada I pusē

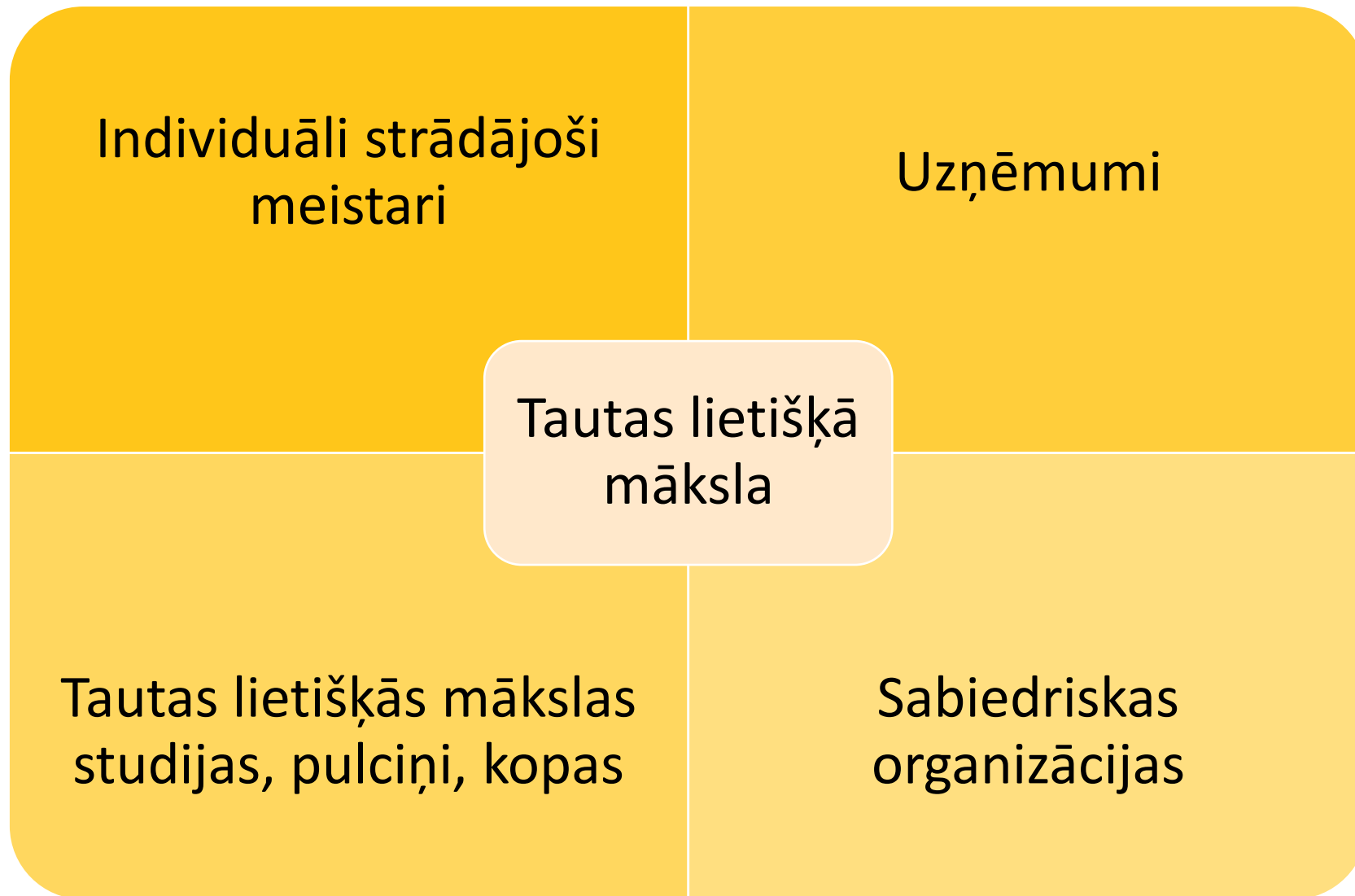
Mūsdienās ar lietišķo mākslu var nodarboties individuāli un organizēti.

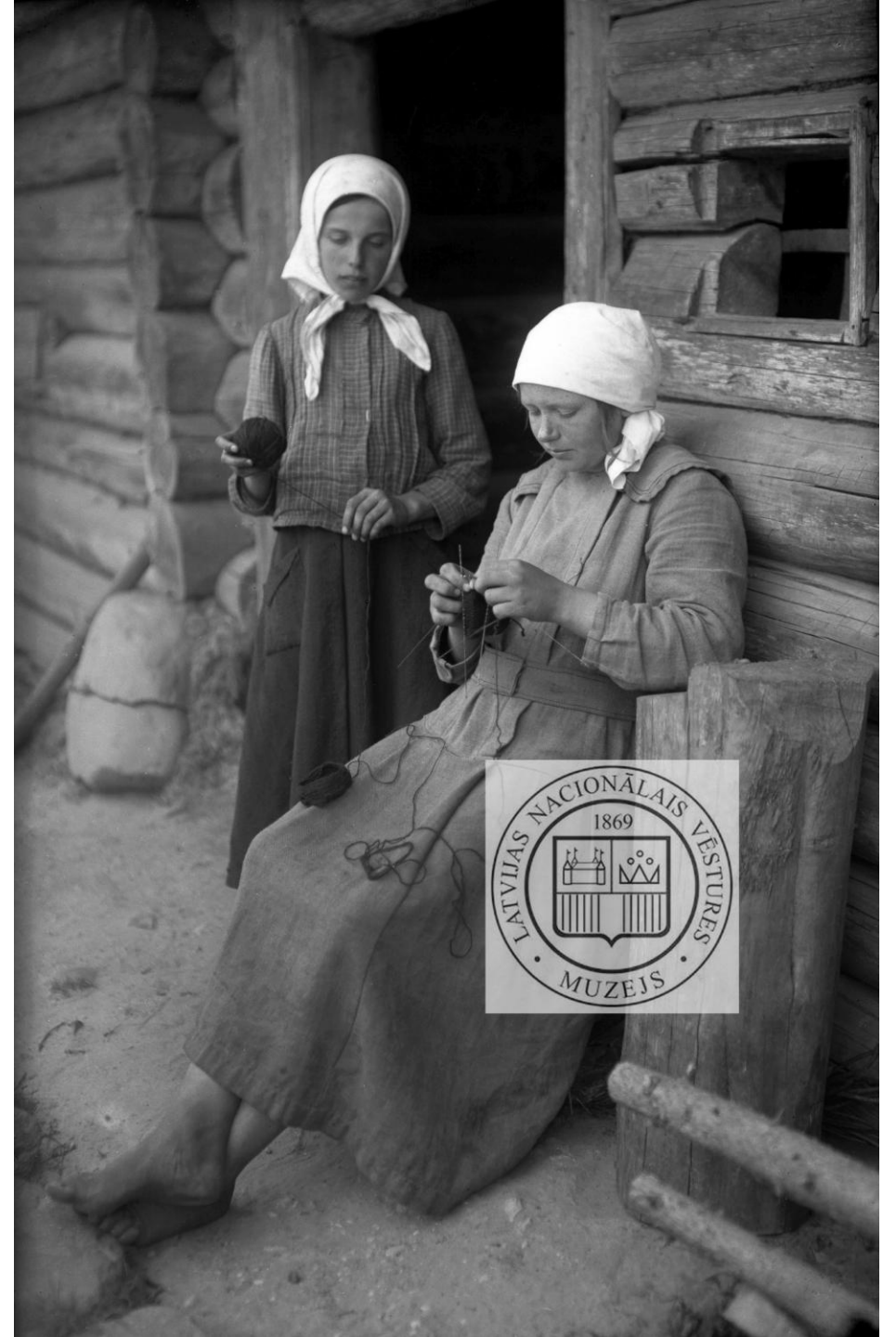
- 1) Individuālie daiļamata pratēji darbojas kā laukos, tā pilsētās, viņi darina sev un savai ģimenei vajadzīgus un skaistus izstrādājumus; amata prasmes apgūst ģimenē, skolā un pašmācības ceļā; lietišķās mākslas priekšmetus darina pēc savas gaumes un vajadzības (kā un ko grib), vairāk ievērojot vietējās tradīcijas.
- 2) Organizētās daiļamatniecības dalībnieki apvienoti noteiktās interešu grupās – dažādu lietišķās mākslas žanru Tautas lietišķās mākslas studijās un pulciņos/kopās.

Topošā LNKC TLM konsultatīvās padomes izstrādātā nozares stratēģija.

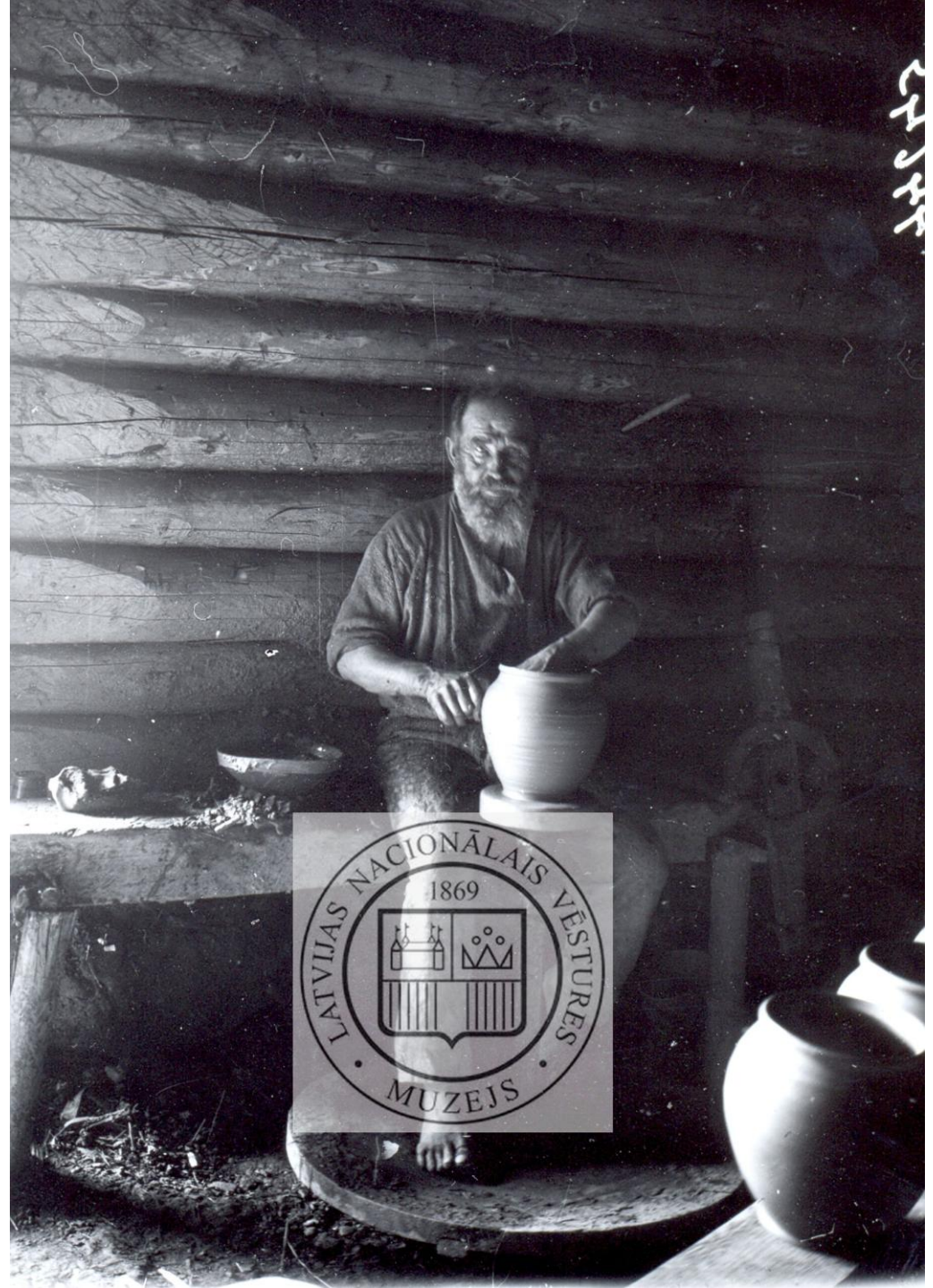
Plānots publiskot 2026.gada I pusē

Kas veido tautas lietišķo mākslu šodien?

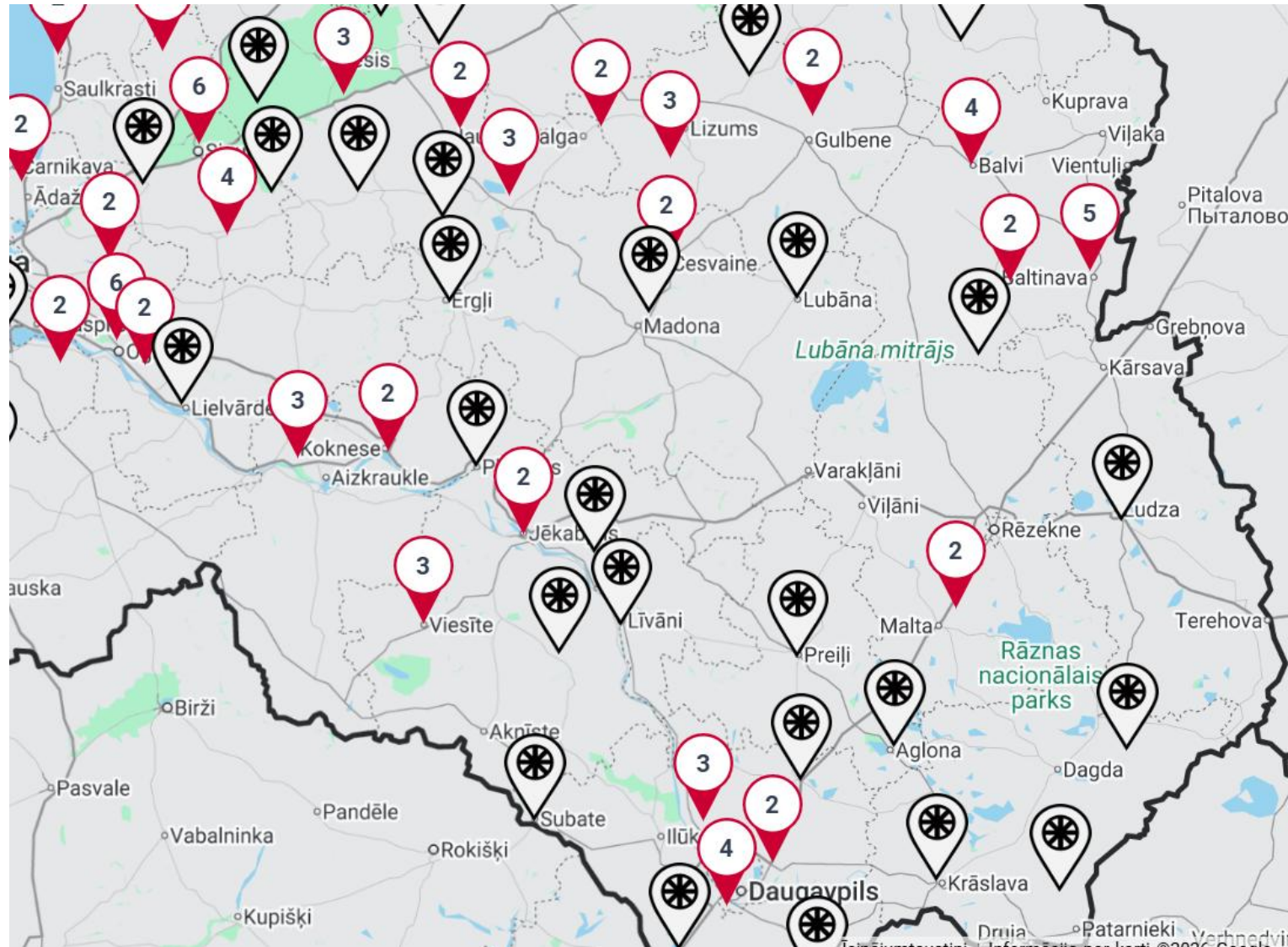

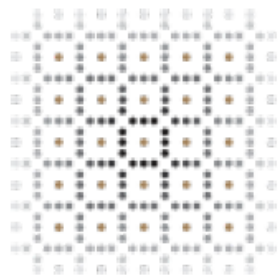
Lietišķās mākslas studijas

<https://kulturasdati.lv/lv/makslinieciskie-kolektivi>

Nr. p.k.	Nosaukums	Pilsēta / Novads
1	Andreja Paulāna Tautas lietišķās mākslas studija	Atbrīvošanas aleja 102, Rēzekne, LV-4601
2	Baltinavas novada aušanas pulciņš	Kārsavas iela 16, Baltinava, Baltinavas pag., Balvu nov., LV-4594
3	Balvu Kultūras un atpūtas centra rokdarbnieču pulciņš "Mežģis"	Brīvības iela 61, Balvi, Balvu nov., LV-4501
4	Bērzpils pagasta audēju pulciņš	Dārza iela 25A, Bērzpils, Bērzpils pag., Balvu nov., LV-4576
5	Briežuciema pagasta kokapstrādes un ādas apstrādes pulciņš	"Briežuciems", Grūšļeva, Briežuciema pag., Balvu nov., LV-4595
6	Briežuciema rokdarbu pulciņš	"Briežuciems", Grūšļeva, Briežuciema pag., Balvu nov., LV-4595
7	Čornajas pagasta Ratnieku tautas nama lietišķās mākslas pulciņš "Pērlītes"	Rēzeknes iela 2, Ratnieki, Čornajas pag., Rēzeknes nov., LV-4617
8	Griškānu pagasta kultūras nama lietišķās mākslas grupa	Centrālā iela 27, Sprūževa, Griškānu pag., Rēzeknes nov., LV-4641
9	Indras pagasta aušanas pulciņš	Krāslavas iela 1, Indra, Indras pag., Krāslavas nov., LV-5664
10	Izvaltas tautas nama audēju pulciņš "Audējiņas"	Saules iela 3, Izvalta, Izvaltas pag., Krāslavas nov., LV-5652
11	Līvānu tautas lietišķās mākslas studija "Dubna"	Sporta iela 5A, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
12	Maltas pagasta kultūras nama lietišķās mākslas grupa "Darboties prieks"	1. maija iela 80, Malta, Maltas pag., Rēzeknes nov., LV-4630
13	Medumu rokdarbu pulciņš "Kaleidoskops"	Alejas iela 2, Medumi, Medumu pag., Augšdaugavas nov., LV-5460
14	Naujenes pagasta lietišķās mākslas pulciņš	Muzeja iela 6, Lociki, Naujenes pag., Augšdaugavas nov., LV-5458
15	Ozolaines pagasta keramiķu kopa "Pūdņiku skūla"	Bekši, Ozolaines pag., Rēzeknes nov.
16	Rēzeknes novada tautas lietišķās mākslas studija "Rēzeknes aprinča pūdņiki"	Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV-4601
17	Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības aģentūras "Rēzeknes Kultūras un tūrisma centrs" tautas lietišķās mākslas studija "Dzīpariņš"	Brāļu Skrindu iela 3, Rēzekne, LV-4601
18	Rubeņu ciema rokdarbu pulciņš	"Kultūras nams", Rubeņi, Bērzkalnes pag., Balvu nov., LV-4591
19	Sokolku pagasta kluba lietišķās mākslas grupa "Čaklas rokas"	"Pagasta administratīvā ēka", Strupļi, Sokolku pag., Rēzeknes nov., LV-4640
20	Svariņu Tautas nama radošā studija "Varavīksne"	Skolas iela 13, Svarinci, Svariņu pag., Krāslavas nov., LV-5698
21	Upītes tautas nama tekstilmākslas pulciņš	Akas laukums 1, Upīte, Šķilbēnu pag., Balvu nov., LV-4587
22	Žīguru kultūras nama rokdarbnieču pulciņš	Viļakas iela 25A, Žīguri, Žīguru pag., Balvu nov., LV-4584

«Satiec savu meistaru! 2026» <https://satiecsavumeistaru.lv/meistaru-karte/>

NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Latvijas Nemateriālā kultūras mantojuma saraksts

- Pirts tradīcija Latvijā (2025)
- Talku tradīcija Latvijā (2025)
- ♥ Nautrānu kultūrtelpa (2025)
- Nēģu zveja Salacā un Svētupē (2025)
- Latvijas tradicionālā spēle Novuss (2025)
- ♥ Garmanes spēle Latgalē (2025)
- Zvejas tīklu darināšana Rīgas jūras līča rietumu piekrastē (2024)
- Latviešu tradicionālo jostu un jostveida audumu darināšana (2024)
- Piebalgas kultūrtelpa (2023)
- ♥ Celu jostiņu aušanas tradīcija Ziemeļlatgalē (2023)
- Sēņu vākšana un izmantošana (2023)
- Bārtas kultūrtelpa (2023)
- Vidzemes lībiskā kultūrtelpa (2022)

- Nīcas kultūrtelpa (2022)
- Latvijas Vecticībnieku Pomoras baznīcas zīmju jeb kāšu dziedāšanas tradīcija (Знаменный распев) (2022)
- Jostīnsegu aušana Siguldas novadā rakstainā audu ripsa tehnikā (2022)
- Danču tradīcija Rīgā (2021)
- Zemgales rakstaino brunču aušana stellēs ar velkamo ierīci (2021)
- Puzuri un to darināšana Jelgavā (2021)
- Latvijas kāršu spēle zolīte (2021)
- Saļmes Stērnīnē. Tradicionālie psalmu un bērnu dziedājumi Stirnienē (2021)
- Latviešu etnogrāfisko cimdu adīšanas tradīcijas un prasmes (2021)
- Aušanas prasme Pētera Viļumsona pusautomātiskajās vienpaminas stellēs (2020)
- Dūru cītaras būvēšanas un spēles tradīcija (2020)
- Stikla pūšanas amata prasme Līvānos (2020)
- Rakstainu dubultcimdu darināšanas prasme Mazsalacā (2020)
- Maija dziedājumi pie ciemu krustiem Ziemeļlatgalē (2020)
- Pededzes pagasta pareizticīgo iedzīvotāju tradicionālais kāzu rituāls (2019)
- Nēģu ķeršanas un apstrādes prasmes Carnikavā (2019)
- Maija dievkalpojumi pie ceļmalu krustiem Andrupenes un Šķaunes pagastos (2019)
- Rucavas tradicionālā kultūrtelpa (2018)
- Upītes kultūrtelpa (2018)
- Lībiešu kultūrtelpa (2018)

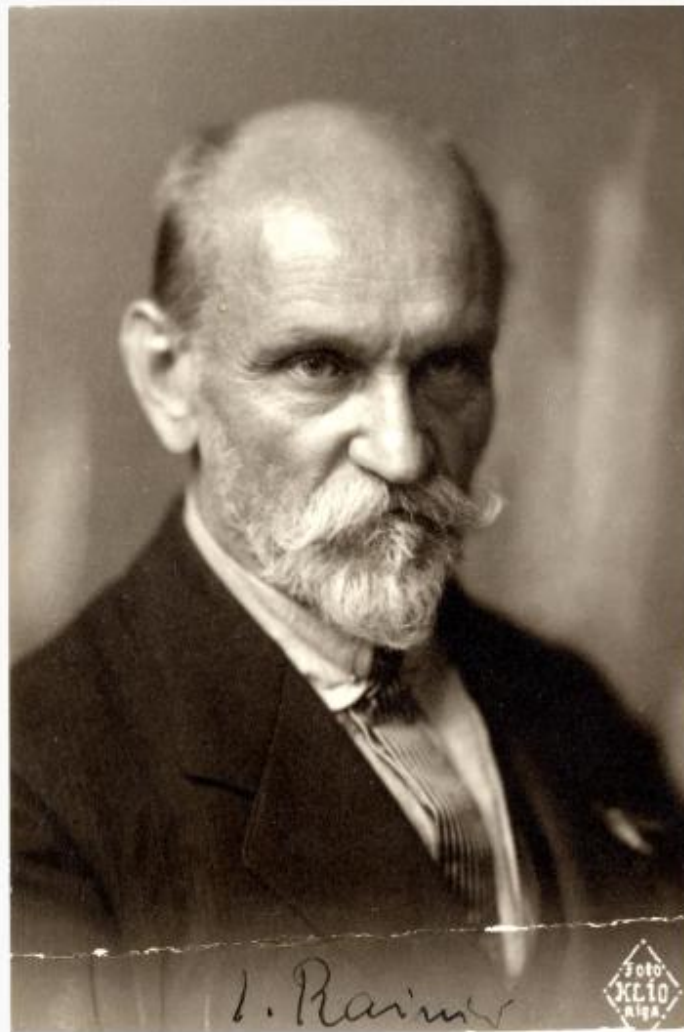
- Dubultauduma šatiera segu aušana Ziemeļvidzemē (2018)
  - Knipelēšanas prasme (2018)
  - Gaujas plostnieku amata prasmes (2018)
  - Caurspēlējamās cītaras spēle (2018)
  - Pēterburgas ermoņiku spēlēšanas tradīcijas (2018)
-

- ♥ Mirušo ofīcija (saļmu) izpildīšanas prakse Vaboles un Līksnas pagastos (2017)
  - Siguldas spieķa darināšanas prasmes (2017)
  - Ieviņa tipa ermoņiku būvēšanas un spēlēšanas tradīcija (2017)
- ♥ Latgales bubyna – rāmja bundziņu – spēles tradīcija (2017)
- ♥ Dziedāšana ar pusbalsu (2017)
- ♥ Psalmu dziedāšana Ziemeļlatgalē (2017)
  - Suitu kultūrtelpa
  - Dziesmu un deju svētku tradīcija un simbolisms Igaunijā, Latvijā un Lietuvā

Latvijas kultūras kanons

- Latvijas kultūras kanons ir izcilāko un ievērojamāko mākslas darbu un kultūras vērtību kopums. Kultūras kanonā iekļautas Latvijas kultūru raksturojošās vērtības dažādās jomās, ar kurām lepojamies un kurām vajadzētu veidot ikviena Latvijas iedzīvotāja kultūras pieredzes pamatu un piederības izjūtu Latvijai.

<https://kulturaskanons.lv/>

Raiņa fotoportrets ar autogrāfu.
Rīga, 1920. gadi. Foto: Vilis
Rīdzenieks. Latvijas Nacionālās
bibliotēkas Reto grāmatu un
rokrakstu krājums.

Daugavas ainava. Foto: Studija 3KM/ Sandra Poplavska-Rimicāne, Jānis Rimicāns.

Latgales ezeraines ainava. Foto: Studija 3KM/ Sandra Poplavska-Rimicāne,

Latgales Kultūrvēstures muzeja pastāvīgā ekspozīcija. Foto: Aleksandrs Bondarenko.

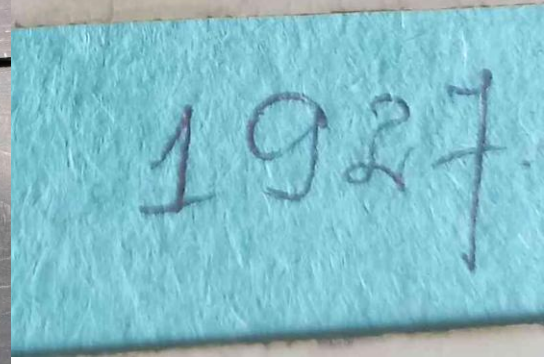
Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

2018

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Reina Brigita Turlaja,
Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas Mākslas skola

Paldies par uzmanību!

